

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5190
Tarih : 26.04.2024

10/1190

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkenin önemli sorunlarının başında derinleştirilen toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile kadına yönelik şiddet gelmektedir. Kadın dernekleri başta olmak üzere birçok sivil toplum kuruluşunun yayınladığı raporlar da bunu ortaya koymaktadır. Seçim bölgem Van'da da kadınların yaşadığı sorunlar günden güne artmaktadır. Özellikle son yıllarda kaza ve/veya intihar şeklinde kamuoyuna yansıtılan birçok şüpheli kadın ölümü vakası yaşanmıştır. Bu sebeple Van'da şüpheli kadın ölümleri başta olmak üzere kadına yönelik şiddetin ciddiyetle araştırılarak gerekli adımların atılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT
Van Milletvekili

GEREKÇE

Kadına yönelik şiddet olgusu, insan hakkı ihlali olarak yaşamın her alanında kendini göstermektedir. Cinsiyet eşitsizliğinin derinleştirildiği ve erkek –egemen tahakkümün inşa edilmeye çalışıldığı bir siyasi atmosferde bunun daha da keskinleştiği açıkça görülmektedir. Özellikle adalet içermeyen toplumsal cinsiyet yapısı, dayatılan bağımlı yaşam kültürü ve şiddete karşı cezasızlık politikaları bu olguyu beslemeye devam etmektedir. Buna karşın devlet erki, mevcut mevzuatı dahi uygulamazken İstanbul Sözleşmesini feshetmiştir. Dolayısıyla kadınlara yönelik şiddet ile kadın cinayetlerinin adli bir vaka olmanın ötesine geçerek politik bir bilinç taşıdığı görülmektedir.

Kadın derneklerinin yayınladığı veriler ile kadınlara yönelik yapılan araştırmalar da gelenen durumun vahametini ortaya koymaktadır. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’nun raporunda 2023 yılında 248 kadın şüpheli şekilde ölü bulunurken 315 kadının erkekler tarafından katledildiği belirtilmektedir. Platform’un 2024 yılının ilk üç ayına yönelik verilerine göre ise 151 kadın katledilirken bunlardan 59’unun şüpheli olduğu bilgisi verilmiştir. Yine Mart 2024 raporunda da katledilen 25 kadından 21 kadının şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği ifade edilmiştir.

Kadına yönelik şiddet haritasının genişliğinden dolayı her kentte şiddet olgusunun farklı tezahürlerine şahit olunmaktadır. Seçim bölgem Van’la ilgili veriler de bunu ortaya koymaktadır. Van’da bulunan Star Kadın Derneği’nin Kasım 2023’te açıkladığı raporda; son 2 yılda Van’da 23 kadının erkekler tarafından katledildiği bilgisi paylaşılırken “18 yaş altı 6 kadın ve 18 yaş üzeri 11 kadın intiharı gerçekleşmiştir. Fail erkeğin kamu güvenlik teşkilatı personeli olduğu 13 şiddet vakası izlenmiştir.” sözlerine yer verilmiştir. Yine Star Kadın Derneği hazırladığı 2022 yılı raporunda da 17 kadının şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiğini belirtilmiştir.

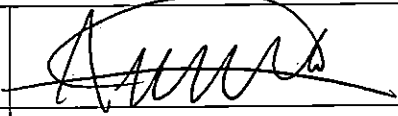
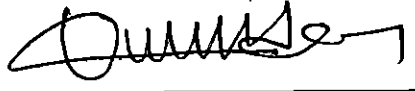
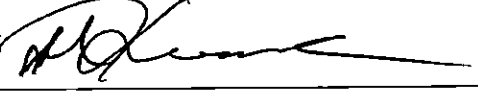
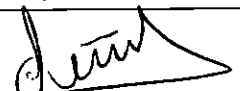
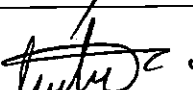
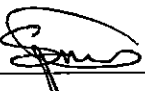
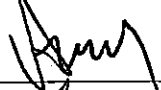
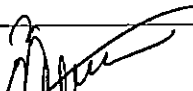
Van’da kadın cinayetlerinin kapsamlı bir şekilde araştırılmadan kayıtlara “intihar” olarak geçirilmesi kamuoyunda şüpheleri derinleştirmektedir. Çünkü şüpheli ölümlerin arkasında yatan sebepler ortaya konulmazken intihar olup olmadığına yönelik etkili bir soruşturma ve kovuşturma yürütülmemektedir. Bu sebeple kadın hareketleri ve dernekleri başta olmak üzere sivil toplum kuruluşları da kayıtlara intihar olarak geçirilen birçok vakanın bir cinayet olabileceğini, ailesi veya başkası tarafından intihara sürüklenmiş olabileceğinin altını çizmektedir. Çünkü Şule Çet vakasında açığa çıktığı şekliyle; intihar süsü verilerek katledilen kadınların olduğu bilinmektedir.

Van’da 2024’ün Nisan ayında da birçok şüpheli kadın ölümü kayıtlara geçmiştir. Edremit İlçesine bağlı Yeni TOKİ’de 16 Nisan günü Şükran Badakul adlı genç kadın şüpheli bir şekilde yaşamını yitirirken 17 Nisan’da Tuşba İlçesine bağlı Bağdaşan Köyünde yaşayan 19 yaşındaki Büşra Damarseçkin’in intihar ettiği belirtilmiştir. Babasının tüfeğiyle intihar ettiği iddia edilen Damarseçkin’in bir hafta öncesinde sürekli ağladığı bilgisi de yer almaktadır. Aynı şekilde 19 Mart’ta da Saray İlçesine bağlı Gözeldere Mezrası’ndaki Avzerk (Bakışık) Mahallesi’nde Elif İzbekler adlı 15 yaşındaki çocuğun ateşli silahla şüpheli şekilde yaşamını yitirdiği basına yansımıştır.

Van’da Nisan 2021’de yaşanan Çiğdem E. vakası, intihar olarak kayıtlara geçen ölümler konusunda bir emsal teşkil etmektedir. 23 yaşındaki Çiğdem E. evinin üçüncü katından şüpheli bir şekilde düşerek ağır yaralanmış, bu durum eşi tarafından intihar olarak anlatılmıştır. Fakat tedavi gördüğü hastanede bilincinin açılmasıyla Çiğdem E., eşi tarafından katledilmek

istendiğini ifade etmiştir. Van'da yaşanan şüpheli kadın ölümlerinin üzerine gidilerek gerekli tedbirlerin alınması durumunda kaza/intihar olduğu ifade edilen birçok vakanın gerçek sebepleri ortaya çıkarılabilir. Buna rağmen her vakanın sadece görünen veya yansıtılan yüzüyle ilgilenilirken dosyalar da kısa süre içinde kapatılarak cezasızlık rejiminde ısrar edilmektedir.

Ayrıca Van'da il – ilçe belediyelerin açtığı sığınma evleri, kadın müdürlükleri ile merkezleri ciddi bir ilerleme kaydetmesine rağmen kayyımlarla bunların da kapatılması kadınları savunmasız bırakmıştır. Çünkü birçok kadın sorunlarla ilgili birincil muhatap bulamazken önemli bir kısmı da, Kürtçe hizmet sunulmamasından dolayı resmi kurumlara başvuramamıştır. Bu sebeple kaza ve/veya intihar süsü verilerek katledilen kadınlar gerçeğinden hareketle Van'da kadına şiddet ile şüpheli kadın ölümlerinin araştırılması gerekmektedir.

1	Siman Çiftçiyörek	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlur
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Döğen
9	Mehmet Kamaç	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	A. Kaya
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	